

B.A. (Part—II) Examination
(Optional Subject)

RASHTRASANT TUKDOJI THOUGHT

वेळ : तीन तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना : —(1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(3) प्रश्न तीन मधील सर्व बहुपर्यायी प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

1. राष्ट्रसंतांच्या मराठी गद्य ग्रंथातील राष्ट्रधर्माचे स्वरूप स्पष्ट करा. 20

किंवा

‘राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराजांनी लिहिलेली मराठी भजने संघटनधर्म मजबूत करण्यासाठी कारणीभूत ठरली’ - साधार स्पष्ट करा.

2. राष्ट्रसंतांच्या हिंदी गद्य ग्रंथातून व्यक्त झालेला ‘राष्ट्रधर्म’ विषद करा. 20

किंवा

‘राष्ट्रसंतांच्या हिंदी पद्यातून प्रामुख्याने विश्वाधर्माचे दर्शन घडते’, साधार स्पष्ट करा.

3. योग्य पर्याय निवडा :— 20

(i) राष्ट्रसंतांच्या ‘ग्रामगीता’ या युगग्रंथात एकूण अध्याय आहेत.

(अ) 51

(ब) 41

(क) 45

(ड) 55

(ii) ‘हर देश में तू-हर भेष में तू’ हे भजन राष्ट्रसंतांनी कोणत्या दोन्यामध्ये लिहिले ?

(अ) चीन

(ब) जापान

(क) श्रीलंका

(ड) बांगलादेश

(iii) ‘भारत साधू समाज’ स्थापनेमागील मूळ कल्पना कोणाची होती ?

(अ) गाडगेबाबा

(ब) तुकडोजी महाराज

(क) आडकोजी महाराज

(ड) लहानुजी महाराज

(iv) ‘तन-मन-धन से सदा सुखी हो’ ही राष्ट्रवंदना कोणत्या संघटनेने अधिकृत प्रार्थना या स्वरूपात मान्य केली ?

(अ) भारत सेवक समाज

(ब) भारत साधू समाज

(क) कृष्णक समाज

(ड) विश्व हिंदू परिषद

(v) विश्वधर्म परिषदेचे नेतृत्व करण्याचा मान राष्ट्रसंतांना कोणत्या देशात मिळाला ?

- (अ) अमेरिका (ब) रशिया
(क) जपान (ड) श्रीलंका

(vi) 'श्री गुरुदेव' मधील कोणत्या वर्षी सुद्धा आहे ?

- (अ) 1943 (ब) 1951
(क) 1947 (ड) 1950

(vii) राष्ट्रसंतांनी ही हिंदी भजनावली लिहिली.

- (अ) नवजागृती भजनावली (ब) सुश्रुतिभू भजनावली
(क) समाज की भूत (ड) दिव्य दर्शन भजनावली

(viii) मनी नाही भाव, म्हणे मत्ता पावला.

- (अ) देवा (ब) राधा
(क) दादा (ड) गुरुदेव

(ix) खातीलपैकी कोणता ग्रंथ राष्ट्रसंतांच्या ग्रंथ ग्रंथ नाही ?

- (अ) युग प्रभात (ब) गीता प्रसाद
(क) लोकशाहीचे पोवाडे (ड) सुखिवार स्मरणी

(x) 'मेरी जापान यात्रा' व राष्ट्रसंतांच्या ग्रंथात आहे.

- (अ) भजनसंग्रह (ब) प्रवासवर्णन
(क) कथा-कथन (ड) स्फुट लेखन

4. खालील सधुत्तरी प्रश्न सोडवा :—

- (i) राष्ट्रसंत तुकडोजींनी साहित्यिकांकडून कोणत्या अपेक्षा व्यक्त केल्या ? 5
(ii) 'राष्ट्रसंतांचे साहित्य सामाजिक उद्बोधक आहे' - - वर्ण करा. 5
(iii) 'जनसंस्कृतीच्या संवर्धनासाठी राष्ट्रसंतांनी 'जनकुंज' तथा 'जीवनजागृती' मधील भजने लिहिली'— स्पष्ट करा. 5
(iv) राष्ट्रसंतांच्या साहित्यनिर्मितीमागील प्रयोजन स्पष्ट करा. 5

किंवा

- (i) 'राष्ट्रसंतांच्या साहित्यनिर्मितीमध्ये जाणीव प्रवर्तनाची शक्ती आहे', थोडक्यात लिहा. 5
(ii) 'राष्ट्रसंतांची भजने जनजागृतीी प्रेरणा देतत' या विधानाचा परामर्श घ्या 5
(iii) 'राष्ट्रसंतांच्या साहित्यनिर्मितीमागील जाणीव जनकल्याणकारी आहे' — स्पष्ट करा. 5
(iv) विदर्भ साहित्य संमेलनाच्या उद्घाटनवर भाषणात राष्ट्रसंतांनी साहित्यिकांकडून कोणत्या अपेक्षा व्यक्त केल्या ? 5

5. थोडक्यात उत्तरे लिहा :—

- (i) सर्वज्ञ श्री चक्रधर व राष्ट्रसंत तुकडोजी यांचे स्त्रीस्वातंत्र्य विचारातील साम्य भेद स्पष्ट करा. 5
- (ii) महात्मा बसवेश्वर व राष्ट्रसंत तुकडोजी यांची जनकल्याणकारी भूमिका स्पष्ट करा. 5
- (iii) संसार-परमार्थ-विषयी संत नामदेव व राष्ट्रसंत तुकडोजी यांचे विचार स्पष्ट करा. 5
- (iv) संत तुकाराम व राष्ट्रसंत तुकडोजी यांचे पर्यावरण विषयक विचार स्पष्ट करा. 5

किंवा

- (i) समर्थ रामदास स्वामी व राष्ट्रसंत तुकडोजी यांची संसार-परमार्थ विषयक भूमिका स्पष्ट करा. 5
- (ii) 'राष्ट्रसंतांची 'श्री गुरुदेव' ही संकल्पना मध्ययुगीन क्रांतिकारी संत महात्म्यांच्या संकल्पनेहून वेगळी आहे' — चर्चा करा. 5
- (iii) समाजव्यवस्थे संदर्भात सर्वज्ञ श्री चक्रधर व राष्ट्रसंत तुकडोजी यांचे वेगळेपण सांगा. 5
- (iv) मध्ययुगीन क्रांतीकारी संतमहात्म्ये व राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज यांची स्त्री स्वातंत्र्य विषयक भूमिका स्पष्ट करा. 5

